

Hver dag e

Udviklingsprojektet Skolebiblioteket og praktisk-musiske fag er nu afslu

Af Hedvig Godsk

Lindehøjskolen i Herlev, Kirsebærhagens Skole i Valby, Vestervang Skole i Viborg og Bøgeskovskolen i Bjerringbro har i det seneste skoleår arbejdet med at klæde skolebibliotekarerne på til bedre at kunne vejlede de praktisk-musiske lærere (billedkunst, sløjd, musik, håndarbejde, hjemkundskab og idræt).

Hver af skolerne har fået ekstern hjælp fra en kunstner, som i større eller mindre grad har været tilknyttet skolen i perioden. Projektet blev fulgt af lærer og musikpædagog Susanne Hvitved som følgeforsker, og hendes rapport kan læses på Kommunernes Skolebiblioteksforenings hjemmeside www.ksbf.dk.

Projektet stillede bl.a. som krav til skolerne, at

- etablere et kreativt fagudvalg med skolebibliotekaren som tovholder.

- oprette uformelle læringsmiljøer.
- tilknytte en kunstner.
- planlægge, gennemføre og evaluere undervisningsforløb.
- skolebibliotekaren skulle vejlede de praktisk-musiske lærere.

I det følgende nævnes eksempler på skolernes udbytte af projektet.

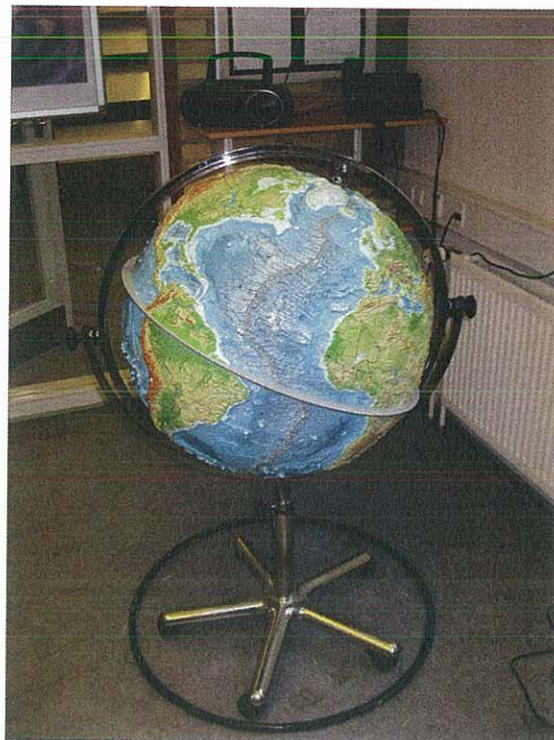
Fleksible skemaer en fordel

Lindehøjskolen etablerede et kreativt fagudvalg med faglærerrepræsentanter fra billedkunst, håndarbejde, sløjd og musik samt to skolebibliotekarer, hvoraf den ene var tovholder for projektet.

Allerede inden kunstneren blev tilknyttet, gjorde udvalget sig tanker om, hvordan der kunne etableres uformelle læringsmiljøer og hvor. Tanken var, at skolebiblioteket skulle ommøbleres, så der blev skabt flere mindre rum. Også data-lokalet skulle inddrages og tænkes ind i en ny sammenhæng.

Skolen håbede, at den tilknyttede kunstner Mette Jørgensen, som er billedkunstner og desuden underviser i faget håndværk og design på Blågård Seminarium, kunne bidrage med ideer og inspiration. Hun deltog i en fælles inspirationsdag, som faglærerne i det kreative fagudvalg havde indkaldt til.

Lindehøjskolen havde mulighed for at afholde en sådan dag, da skolen arbejder efter fleksible skemaer, der jævnlige bliver brudt op og gendannet efter nye principper. I hele projektperioden har dette været en stor fordel, idet man på den måde kunne afsætte hele dage til arbejdet i de kreative fag uden at skulle inddrage en emneuge.

På Lindehøjskole fandt kunstneren Mette Jørgensen inspiration i helt almindelige hverdagsting, og skolebibliotekets globus kom til at danne grundlag for flere forløb med "Cirklen" som omdrejningspunkt.

et eventyr

og de fire skoler har fået et spændende og inspirerende udbytte.

Det daglige som inspiration

- Mette Jørgensen var utrolig inspirerende og så mulighederne i, hvad der for os var daglige ting, siger skolebibliotekar Stig Bergmann.

Han fortæller om den store globus med højdeforskelle, som står på skolebiblioteket. Globussens form blev netop inspirationskilden for Mette Jørgensen.

I samarbejde med det kreative fagudvalg og skolebiblioteksteamet udviklede hun ideer til flere undervisningsforløb i fagene sløjd, håndarbejde og billedkunst med "Cirklen" som omdrejningspunkt.

Produkterne fra undervisningsforløbene skulle bidrage til de uformelle læringsmiljøer, som efterfølgende blev etableret på skolebiblioteket. Hele den faglige bogsamling blev flyttet ind i datalokalet, som samtidig blev indrettet med mindre computerøer.

Dette skabte plads til to indkøbte læsehemsse, hvorunder eleverne kunne sidde på nogle træstubbe, der var blevet afbarket i billedkunst og syet nye filtpuder til i håndarbejde. Det centrale i dette miljø var et interaktivt fjernsyn, der skulle fungere som fremviser af blandt andet elevprodukter.

Noget for alle

Modsat læsehemsene var der også behov for at etablere et ungdomsmiljø, så alle elever blev tilgodeset på skolebiblioteket.

Efterhånden bar skolebiblioteket mere og mere præg af en kunstners indflydelse, men også de praktisk-musiske fag havde fået en plads på skolebiblioteket, hvilket indbød faglærerne til at bede skolebibliotekarerne om råd og vejledning.

- Før i tiden vejledte vi fortrinsvis dansklærerne, men flere praktisk-musiske faglærere har fået øjnene op for, at vi kan bidrage positivt til deres undervisningsplanlægning, siger Stig Bergmann.

På Kirsebærhavens Skole havde mottoet helt fra projektets start været "Hver dag er et eventyr", fordi den lokale projektgruppe ville give de elever, som kommer fra familier af anden etnisk herkomst end dansk en kulturel oplevelse gennem mødet med kunstner Rasmus Danø, der blev tilknyttet denne skole.

Rasmus Danø deltog i både forberedelses-, planlægnings-, gennemførelses- og evalueringsfasen, hvilket har betydet, at han har haft sin næsten daglige gang på skolen, hvorved både elever og lærere fik et nært forhold til ham.

For det kreative fagudvalg betød det en aktiv sparring om fagenes målsætning i forberedelsen af emneugen om "eventyr".

Som led i opbygning af uformelle læringsmiljøer blev der i billedkunst afbarket træstubbe, som skulle blive til skamler på skolebiblioteket. I håndarbejde blev der syet filtpuder til skamlerne.

På Kirsebærhavens Skole har eleverne fremstillet dette kunstværk, der som en regnbue kom til at hænge fra loftet og rundt i en halvcirkel omkring "vidensbrønden" i skolebiblioteket.

Alle kan og vil være med

Kirsebærhavens skolebibliotek er et fællesbibliotek, og skolens projekttovholder Ole Occo Christensen påpeger da også vigtigheden af, at projektet når ud i lokalsamfundet.

Han fortæller, at det uformelle læringsmiljø, som er blevet etableret på biblioteket ikke bare tiltaler skolens elever, men også folkebibliotekets brugere.

Det uformelle læringsmiljø er en "vidensbrønd", et interaktivt fjernsyn omgivet af en arena. Skolebiblioteksteamet administrerer platformen og udvælger, hvad der skal vises.

Efter afviklingen af en emneuge, der også fik titlen "Hver dag er et eventyr", er flere elever blevet inspireret af de produktioner, der blev vist på skærmen, og vil gerne have deres egne mobiloftagelser med.

De produktioner, der blev vist i løbet af emneugen, var et holds optagelser og billeder af de øvrige værksteder på 4., 5. og 6. årgang. Eleverne havde selv redigeret, indtalt voice-over og indlagt musik.

- Vi synes ham her passede så godt til lyden af en sav i træ, fortæller en af drengene.

"Ham her" er Bob Dylan, siger sløjdlærer Erik Christensen. Han fortæller endvidere om, hvordan elever, der fagfagligt har det svært, er blomstret op og har bidraget

positivt til undervisningen, om hvordan andre har spurgt dem til råds, hvordan deres selvværd er vokset.

Evnerne skal udvikles

Netop faghæfte 24 *Elevernes alsidige personlige udvikling* har været meget i fokus på Kirsebærhavens Skole.

Dette ligger godt i tråd med undervisningsminister Tina Nedergaards udtalelse, da politikere, billedkunstlærere og kunstnere var samlet for at drøfte det danske skolesystems undervisning i billedforståelse og billedkunst:

- Vi skal have en folkeskole og en ungdomssekter, hvor børn og unge får udviklet deres evner til at finde kreative løsninger på problemstillinger og får en lang række faglige færdigheder og kompetencer – både kreative og boglige. Fagfaglighed er intet bevendt, hvis man ikke har kreativiteten.

På Vestervang Skole opstillede man tre interne og overordnede mål:

- Eleverne skal have en dybere indsigt i de praktisk-musiske fag.
- Eleverne skal have øjnene op for nye muligheder og forstå, at de selv har stor indflydelse på deres eget liv.
- Eleverne skal møde en professionel kunstner og få indsigt i arbejdsmetoderne.

Det kreative fagudvalg havde valgt emnet "kroppen", og projektet skulle afvikles over flere dage med deltagelse af faglærerne i idræt, hjemkundskab, billedkunst og musik.

Vellykket proces

Alle faglærerne var meget bevidst om at opstille klare faglige mål med udgangspunkt i Fælles Mål, så de bagefter kunne foretage en veldokumenteret evaluering.

Skolebiblioteksteamet forsøgte i videst muligt omfang at vejlede faglærerne, finde materialer og opstille inspirerende udstillinger.

Anette Elkjær, som både er skolebibliotekar og billedkunstlærer, nævner, at

det kreative fagudvalg godt kunne have ønsket mere faglig sparring med den tilknyttede kunstner Sergei Sviatchenko. Hun føler sig dog utrolig inspireret af hans arbejde med kollager, og har mod på at springe ud i et større forløb.

- Sergei Sviatchenko og eleverne på 5. årgang har bidraget med et helt fantastisk kunstværk, som fungerer som udsmykning i de uformelle læringsmiljøer, som er etableret på gangarealet udenfor skolebiblioteket, fortæller Anette Elkjær.

Kunstværket har været igennem flere processer, inden det endelige resultat, wallstickerne, kunne sættes op. I processen opfyldtes i særdeleshed det mål, at eleverne skulle møde en kunstner.

Under emnearbejdet med "kroppen" tog Sergei Sviatchenko billeder af forskellige materialer og installationer, ligesom han gik sammen med eleverne og snakkede med dem om deres arbejde.

Et spørgsmål om at turde

Billederne blev herefter klippet ud til billedforme, hvorefter eleverne fik til opgave at udvælge to billedforme, som skulle fuldende deres portrætter. Sergei Sviatchenko var rundt til hver enkelt elev, vejledte og spurgte om valget af form og placering.

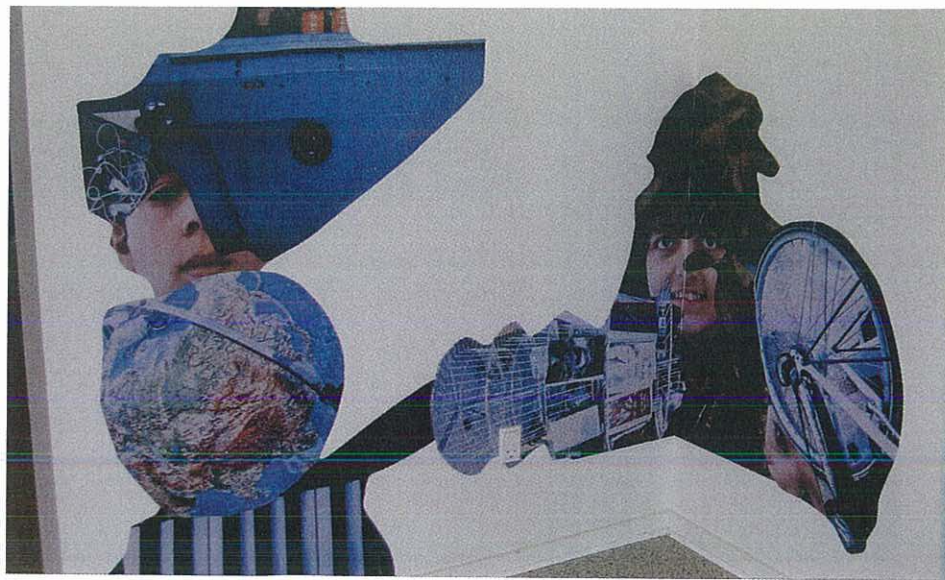
Billederne, som nu hænger på skolebiblioteket, blev nedfotograferet, omdannet i en 3D form og fotograferet igen til det endelige resultat: Wallsticker-væggen.

På Bøgeskovskolen havde ressourcerne ikke været til, at alle fra det kreative fagudvalg havde kunnet deltage på startseminariet, så her var den første udfordring for de fire deltagere at "sælge" projektet til de resterende fire faglærere.

- Det er vigtigt, at alle parter får et ejerskab til et sådant projekt fra starten, for at det skal kunne forankres på en skole, fortæller skolebibliotekar Hanne Jørgensen.

Hun pæger især vigtigheden af ledelsens deltagelse og engagement både på møder, ved evaluering og tildeling af tid.

Det kreative fagudvalg aftalte individuelle vejledningsmøder med kunstneren Karin Olesen, som er billedkunstner og li-

tograf og blev tilknyttet denne skole.

Hver faglærer sendte et tema fra deres årsplan til Karin Olesen, som herefter satte temaet i en anden kontekst. For nogle faglærere var det en stor øjenåbner og et spørgsmål om at turde springe ud i de vilde forslag, kunstneren kom med.

Skolebiblioteket vendt på hovedet

Også skolebiblioteksteamets tanker om skolebiblioteket blev vendt på hovedet. Med hjælp fra kunstnergruppen Carte Blanche blev skolebiblioteket omdannet til en boglabyrinth, til en udstilling af skrammelkunst udført af 5. årgang og til et område med konkurrencer.

- Næste skoleår opretter vi et årshjul, som alle faglærere kan skrive emner på. Dermed kan vi være på forkant, hvad angår materialer, og opsøgende i forhold til vejledning, siger skolens anden bibliotekar Hanne Mikkelsen.

- Fremover vil vi være fokuseret på kollegavejledning frem for at sidde afventende som et servicerende organ.

Elevernes billeder, som nu hænger på Vestervang Skoles skolebibliotek, er blevet nedfotograferet, omdannet i en 3D form og fotograferet igen til det endelige resultat: Wallsticker-væggen.

Bøgeskovskolens arbejde i forbindelse med projektet resulterede blandt andet i en udstilling på skolebiblioteket bestående af skrammelkunst, som tilfører en helt speciel stemning.

